

A finn igazságügyi minisztérium migrációja

Készítette a Közigazgatási és Igazságügyi minisztérium E-közigazgatási
Szabad Szoftver Kompetencia Központja
Budapest, 2013

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kódszám: EKOP–1.2.15

Ez a Mű a Creative Commons Nevezd meg! – Így add tovább! 3.0 Unported
Licenc feltételeinek megfelelően szabadon felhasználható.

A dokumentum legfrissebb változata letölthető a honlapunkról:

<http://szabadszoftver.kormany.hu/>

Tartalomjegyzék

A migráció sikerének tényezői.....	2
A migráció részletes leírása.....	4
Szervezeti probléma és kiértékelése.....	5
Költségek.....	6
Ismeretszerzés.....	7
Kísérleti migráció (pilot).....	7
A kísérleti migráció során gyűjtött kérdések.....	8
Általános kérdések.....	9
Szövegszerkesztés – Writer.....	9
Táblázatkezelés – Calc.....	10
Bemutatókészítés – Impress.....	11
OpenOffice.org tanfolyam tematikája.....	11

A finn igazságügyi minisztérium migrációja

A sikeres migráció különlegessége, hogy tudományos alapossággal lett előkészítve, levezetve, illetve dokumentálva, mivel a migrációt vezető szakember, M. Karjalainen és munkatársai egyben kutatási projektként kezelték a migrációt. Karjalainen doktori disszertációjában E. Rogers diffúziós elméletének tükrében innovációként írja le a migrációt (emiat például részletesen vizsgálja, milyen csatornákon – pl. a média, sőt személyes ismerősök – révén jutott el hozzá információ a szabad szoftverekről és az OpenOffice.org-ról, l. ott).¹

A legnagyobb, több mint 10 ezer munkaállomást érintő finn irodai programcsomag migráció 2003–2010 folyamán zajlott le a finn igazságügyi minisztériumban és az alá tartozó mintegy 300 hivatalban. A tényleges migráció 2007-ben indult, de ezt megelőzte az irodai programcsomagok kiértékelése, majd egy közel egyéves kísérleti migráció. A következőkben e munka, illetve a korábbi publikációk² alapján kerül ismertetésre a migráció, elsőként a sikertényezőket összefoglalva, példát mutatva hasonló – pl. LibreOffice – migrációkhoz.

A migráció sikerének tényezői

A migrációt a sikertényezők erős kombinációjával többszörösen is bebiztosították, tudatosan keresve és kihasználva minden olyan lehetőséget, erőforrást és tényezőt, amelyek hozzájárulhattak a projekt sikeréhez.

- A migrációs projektet határozott, megfelelően megfogalmazott igénnyel indították a szervezetnél.
- Kellő időt szántak a migráció előkészületeire, ahol felmérték és megoldották a migráció során várható problémák nagyobb részét.
- A vezetőség és az informatikai igazgatóság a kezdettől fogva felvállalta a migrációs projektet, utóbbi pedig a kivitelezést is.

¹ Martti Karjalainen: [Large-scale migration to an open source office suite: An innovation adoption study in Finland](#). Academic dissertation. Tampere, 2010.

² Martti Karjalainen: [Migrating a ministry to OpenOffice.org](#), Ministry of Justice, Helsinki, 2007

- A kísérleti és a tényleges migráció során a felhasználók kevés negatív tapasztalatot szereztek, és ritkán ellenkeztek. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a felhasználók tájékoztatására, visszajelzéseik feldolgozására, az oktatásra, a szabványos sablonokra, jó kézikönyvekre és egyéb támogatási formákra (l. ajándék CD, USB-kulcsról indítható OpenOffice.org) nagy hangsúlyt fektettek. Továbbá kiemelték az új felhasználóknak a nyílt szabvány és interoperabilitás jelentőségét, a nyílt forráskódú program szabad felhasználását és telepíthetőségét (innováció).
- Három migrációs lehetőség (IBM Lotus SmartSuite, Microsoft Office, OpenOffice.org) és költségeik alapos vizsgálatára került sor, ahol az OpenOffice.org migráció becsült összköltsége már az első kiértékelésnél (2005) a Microsoft Office-migráció becsült összköltségének mindössze 42%-a volt, később (2006) ez 29%-ra csökkent.
- Nyílt, XML-alapú dokumentumszabvány bevezetése: a migráció előkészítése során OASIS és ISO szabványosításon is átesett, az OpenOffice.org 2-ben alapértelmezetté vált OpenDocument (ODF) formátum mellett sok minden, így az interoperabilitást megcélzó uniós ajánlások, a felhasználók és az állampolgárok igényei is szóltak.
- 85%-os migráció a részben belső, részben külső függőségek megoldására: 7500 Lotus SmartSuite felhasználó 100%-a, 2900 Microsoft Office felhasználó kevesebb mint fele migrált OpenOffice.org-ra. Végeredményben a felhasználók 85%-a lett elsődlegesen OpenOffice.org felhasználó.
- Meghatározó szempont volt a szervezet – irodai programcsomag, és ezek változatai szempontjából is – vegyes környezetében, hogy az OpenOffice.org sokféle fájlformátumot kezel. A Microsoft Office fájlformátumai mellett hasznosnak bizonyult az alapértelmezett PDF-támogatás is. További megoldásokkal, mint a MultiSave kiegészítő, amely lehetővé tette az egyszerre többféle formátumban történő mentést, még inkább ki tudták használni az OpenOffice.org e téren mutatott előnyeit.
- A migrációt kellően nagy (164 felhasználót érintő), és kellő hosszúságú (kezdetben 5, majd további három hónappal megnyújtott) részleges kísérleti migráció (pilot) vezette be.
- A kísérlet résztvevői egynapos, lényegre törő oktatáson sajátították el az OpenOffice.org alapjait, illetve egy részük egy további kurzuson szerzett haladó ismereteket (sablonok, űrlapok kezelése stb.).
- A kísérlet során a felhasználói problémákra a korábban már a megfelelő oktatáson átesett informatikai vezetőség megoldást tudott nyújtani, a válaszok elérhetőek voltak egy webes Moodle oktatási keretrendszerben is, illetve finn nyelvű dokumentációk és kézikönyv készítéséhez és a tananyag finomításához is hozzájárultak. A több kiadásban finomított, illetve bővített kézikönyv 87, különböző területet és mélységet érintő kérdést és választ tartalmazott, kifejezetten a tapasztalt problémákra fókuszálva (a kérdéseket l. később).
- A finn előírásoknak megfelelő, alapértelmezett szöveg-, levél- és jelentéssablonok készültek több nyelven, megfelelő útmutatóval ellátva az OpenOffice.org-hoz (a migráció során ezek száma jelentősen bővült, de ez volt a kiindulási alap).
- Kifejezetten olyan módszereket vetettek be, amelyekkel az OpenOffice.org használatát az otthoni gépeken, és a migrációs kísérletben, illetve a migrációban nem szereplők számára is elősegítették. Ilyen volt a telepítés felhasználó általi kivitelezése a munkahelyi gépeken, (2000 db) telepítő CD kiosztása, és szabadon hozzáférhető szoftverek és dokumentációk a szervezet minden tagja számára. A kísérleti migráció során még csak telepítési és tesztelési célra alkalmazott USB-kulcsról indítható OpenOffice.org Portable változathoz Karjalainen készített egy lokalizált, a migráció során alkalmazott OpenOffice.org-nak megfelelő változatot. 400 ilyen USB-kulcs került kiosztásra belső szakembereknek, sőt külső szervezeteknek is a migráció megkezdése után.

Az USB-kulcsra szánt változat sok frissítésen esett át, sőt 2009 májusában *oopfìn* néven, az első finn OSOR projektként lett nyilvánosságra hozva.

- A kísérlet során bebizonyosodott, hogy az OpenOffice.org a funkcionális és kompatibilitási követelményeknek is megfelel, miközben teljesítménybeli csökkenés nem volt tapasztalható a vele való munkában.
- A tapasztalatok szerint nincs szükség a kísérlet és a migráció során állandó külső segítség igénybevételeire, csak esetleg adott probléma esetén, ami további költségmegtakarításként jelentkezett.
- Az irodai programcsomag migrációja az operációs rendszer migrációját (Windows NT-ről Windows XP-re) követte.
- Határozott döntés született a kísérleti migráció eredményeinek értékelése után a migrációról, amely rögzítette a migráció célját és menetét: ISO OpenDocument formátum bevezetése, 85%-os OpenOffice.org migráció, migráció elkezdése a döntést követően.
- A döntéshozók és migrációs szakemberek személyétől való függés ellensúlyozására részletes dokumentációk készültek, növelve ezzel a migráció életképességét.
- Migráció lépésről-lépésre, hogy a függőségeket fokozatosan lehessen felszámolni: A felhasználók nagyobb része, mintegy 5000 fő rövid idő alatt állt át az OpenOffice.org-ra, a többinél az integrált alkalmazások kiváltását is meg kellett oldani. A helyenként alkalmazott, nagyobb függőséget okozó integrációkban a zárt irodai programcsomagok OpenOffice.org-gal való kiváltása 2009-ben indult, a disszertáció írása idején, 2010 nyarán még nem fejeződött be minden esetben.
- A megfelelően előkészített OpenOffice.org bevezetés nem terhelte le az ügyfélszolgálatot: a szervezet régóta használt zárt irodai programcsomagjai külön-külön havonta 5-10 megkeresésben szerepeltek még a migráció megkezdése idején is, míg az OpenOffice.org-gal kapcsolatban a migráció első másfél évében átlagosan havi 14 megkeresés érkezett.
- A migráció kezdetekor minden felhasználó tájékoztatást kapott a migrációról és az OpenOffice.org-ról: megkapta a szükséges dokumentációkat, kézikönyveket, az e-mail csatolmányként érkező OpenDocument állományok kezelési leírását (számítva a gyakorlott és érdeklődő felhasználókra is, akik, amint megkapták a tájékoztatást és a szükséges segítséget, használni kezdték az OpenOffice.org-ot).
- A gyakorlott felhasználók, a diffúziós elmélet szóhasználatában „bajnokok” (*champions*) bevonásának, képzésének kiemelt szerepe volt a migráció sikerében és életképességében.
- A felhasználók oktatása a nagyobb szervezeti egységektől (hivataloktól) kezdve haladt a kisebbek fele, elsősorban a szervezeti egységekben belüli szakemberek oktatására alapozva, ami kulcsszerepet játszott az oktatás teljes szervezetre történő kiterjesztésében.
- A migráció után sem hagyták magukra a felhasználókat (hiszen azt belső munkatársak vezetésével végezték).

A migráció részletes leírása

Kiseb, legfeljebb pár száz munkaállomást magába foglaló sikeres migrációkra korábban is sor került Finnországban, de ilyen nagyra (10000 munkaállomás, és ezek 85%-án elsődleges az OpenOffice.org) nem, ezért a következő kérdéseket tették fel a migráció elején:

- Lehetséges-e ilyen nagyságrendben is a migráció?
- Van-e olyan nyílt forráskódú irodai programcsomag, amely életképes alternatíváját jelenti a zárt irodai programcsomagoknak?

- A szabad szoftvernek tulajdonított előnyök, mint pl. költségcsökkentés, valóban teljesülnek-e?
- Milyen tényezők támogatják, illetve hátráltatják a migrációt?
- Milyen gyakorlati útmutatás adható azoknak a szervezeteknek, amelyek fontolgatják a szabad irodai programcsomagra való átállást?

A kérdések megválaszolására, mivel nem állt rendelkezésre hasonló méretű finn példa, európai viszonylatban is csak kevés, megfelelő elméleti háttér pedig még kevésbé, tudományos kutatásként kezelték a migrációt, amelynek főbb lépéseit a következő táblázat foglalja össze:

Év	Esemény, tevékenység	Fejlesztési szakasz
2003–2004	<ul style="list-style-type: none"> – Szervezeti probléma meghatározása, ami igényt hoz létre az innovációra (2003-02) – OpenOffice.org alapismeretek megszerzése (2003-03) – A szabad szoftverek potenciális előnyeinek kezdeti kiértékelése (2003-06 – 2004-02) 	Migráció menetének meghatározása
2005–2006	<ul style="list-style-type: none"> – Pilot előkészítése (2004-02 – 2005-03) – OpenOffice.org pilot (2005-12 – 2006-09) – OpenOffice.org 2.0.2 telepítésének megkezdése a minisztériumban és hivatalaiban (2006-03) – Döntés az OpenOffice.org migrációról (2006-12) 	Összehangolás Összehangolás, Újrdefiniálás és -strukturálás Döntés
2007–2008	<ul style="list-style-type: none"> – Az implementációs projekt kezdete (2007-01) – Az oktatás és a dokumentumkonverzió megkezdése az első szervezeti egységnél (2007-01) 	Újrdefiniálás és -strukturálás Letisztázás
2009–2010	<ul style="list-style-type: none"> – Az OpenOffice.org 3.0.1-re való frissítés kezdete a hivatalokban (2009-02) – Alkalmazásintegráció kezdete (2009-01) – OpenOffice.org-használat felmérése (2009-03) – OpenOffice.org-migráció és -használat költségpontosítása (2010-06) 	Újrdefiniálás és -strukturálás Letisztázás Rutinosítás

Szervezeti probléma és kiértékelése

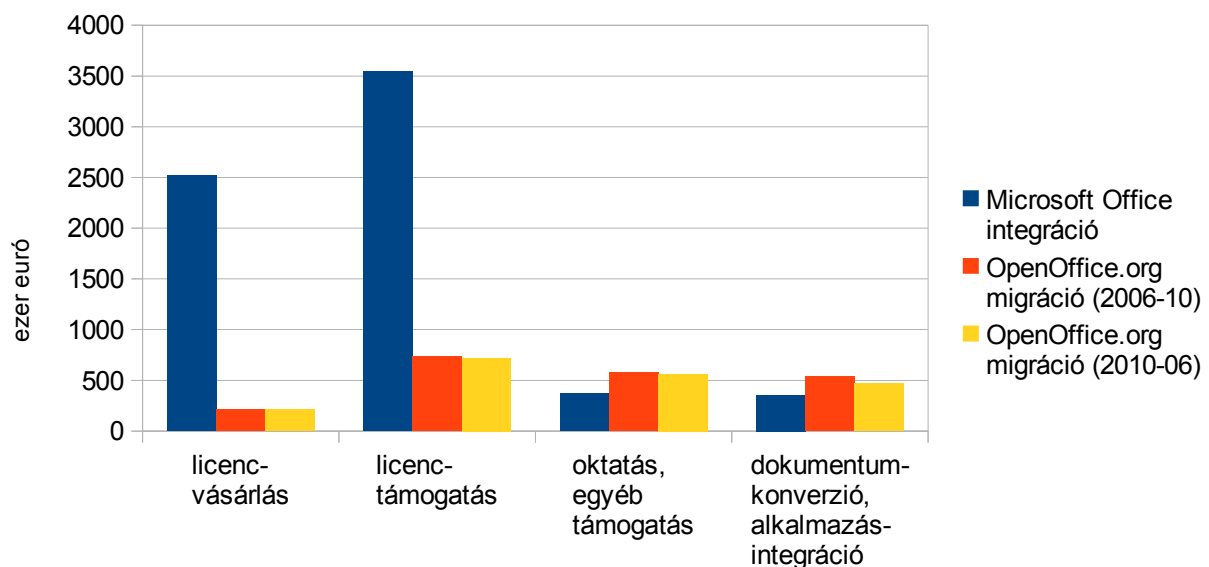
A minisztérium az irodai programcsomagok szempontjából vegyes környezetében a többségi Lotus SmartSuite 97, illetve Lotus SmartSuite Millenium felhasználók munkakörülményei váltak kérdésessé, mikor felmerült, hogy az IBM felhagy az irodai programcsomag támogatásával. Ez azonban csak az egyik végső lökést jelentette a migráció szempontjából, mivel a vegyes környezetben egyéb jellegű problémák is rendszeresen előfordultak. 2005-ben a 7200 Lotus SmartSuite felhasználón kívül 2900 felhasználó dolgozott a Microsoft Office 97, 2000, XP, 2003 valamelyikével, illetve kevesebb mint 300 felhasználó a WordPerfect 5.1-gyel, mindannyian egységes Windows NT 4 platformon. A különböző (különösen a régebbi) szoftververziók kompatibilitási problémát jelentettek mind a szervezeten belül, mind a külső szervezetekkel és állampolgárokkal való kapcsolattartás során.

A finn igazságügyi minisztérium migrációja

A kiértékelés eredményeként elkészült jelentés³ megállapítása szerint különösen az integrált szoftvermegoldások képezték a gátját annak, hogy egyszerűen és gyorsan egységesíteni lehessen az irodai programcsomagokat. A legfontosabb megvizsgált ilyen integrációk a jelentés alapján:

- Számos bírósági alkalmazás tartalmazott LotusScriptben fejlesztett modulokat, amelyek integrálták a SmartSuite WordPro-t az IBM Notes/Domino űrlapok kezelésével.
- A kerületi bíróságok polgári ügyeket kezelő alkalmazása Linuxon futott, BEA Tuxedo/Jolt köztes réteget és Java, XML, WordPro makrókat alkalmazott a dokumentumfeldolgozás és az alkalmazás IBM DB2 adatbázisának integrálására.
- A Windows Server platformon futó rabnyilvántartó rendszer Wordöt és Excelt alkalmazott a nyomtatáshoz. Visual Basicben, Active X technológiával kötötte össze a Word és Excel sablonokat az alkalmazás IBM DB2 adatbázisával.
- A finn kormány Microsoft Office makrókon, DOC és XLS fájlformátumon alapuló alkalmazásokat készített a minisztériumok számára, mely a kormány által igényelt, részben az EU-val kapcsolatos dokumentumok készítését tette lehetővé.

A 2005-ben megjelent kiértékelés eredménye volt a három migrációs lehetőség, és ezek első költségbebecslése.

Költségek

Az igazságügyi minisztérium Finnország éves kormányzati költségének 2%-át költi el (2006-ban kb. 700 millió euró), ennek közel 5%-át (évi 35 millió euró) fordítják informatikára, a szoftverlicenckel mellett a 130 munkatárssal dolgozó informatikai főigazgatóságra és szolgáltatásaikra. Az első, 2005-ös költségbebecslés szerint, a Microsoft Office migráció 9,8 millió euró, az OpenOffice.org pedig 4,2 millió euróba került volna a szoftverlicenc-vásárlás, licenctámogatás, oktatás és támogatás, a dokumentumok és integrált alkalmazások migrációjának becsült költségét is beleszámítva a 2006–2011-es időszakra (az időszak kiválasztásának szempontjai: 2006 a Windows XP-re váltás,

³ *Office software evaluation for the administrative sector of the Ministry of Justice. Lotus SmartSuite, Microsoft Office, OpenOffice.org*, Ministry of Justice, Helsinki, 2005

2011 a meghosszabbított XP támogatás lejártának éve). A 2006-os új becslés eredménye szerint ez az összeg a Microsoft Office esetében 6,8, az OpenOffice.org esetében 2,0 millió euróra csökkent, sőt, a 2010-es újraértékelésben további költségsökkenést mutattak ki, miközben a szervezet 10500 munkaállomása 11600-ra növekedett a 2006–2009-es időszak során. Az OpenOffice.org-átállítás magasabb oktatási és egyéb költségeit a licencdíjban mutatkozó nyereség bőven ellensúlyozta. OpenOffice.org-gal a Microsoft Office becsült költségeinek több mint 70%-át, közel 5 millió eurót takarítottak meg 2006–2011 között. (1. ábra)

Ismeretszerzés

A migrációs projekt elején, 2003-ban a minisztérium vezető migrációs szakemberei OpenOffice.org, illetve Linux képzéseken vettek részt. A szoftvereken kívül tanulmányozták a sikeres és sikertelen migrációkról szóló beszámolókat, illetve az európai közigazgatás számára készült különböző szabad szoftveres útmutatókat is. Ilyen beszámoló volt többek között a finn Turku sikertelen migrációja (amely túl korainak és átpolitizáltnak bizonyult, l. a disszertációban), illetve a Super nővérszervezet sikeres OpenOffice.org migrációja (első ismert példa Finnországban, ahol a szervezet vezetőjének meghatározó része volt a sikerben). Az ír Beaumont Hospital irodai programcsomag-migrációja a szakirodalomban ismert első kutatási példaként értékes támpontokat adott a kísérleti migrációhoz (l. a disszertáció szakirodalmi áttekintését).

Kísérleti migráció (pilot)

Az előzetes tervekhez képest közel fél év csúszással, 2005 decemberében indult a kísérleti migráció, hogy megvárja az alapértelmezett OpenDocument formátummal rendelkező OpenOffice.org 2 megjelenését. Négy hivatal összesen 164 munkatársa vett részt benne, különböző (Lotus SmartSuite, Microsoft Office, vagy mindkettő) előzetes tapasztalatokkal, és munkaállomásokkal (Windows NT 4, Windows XP) rendelkezve. A kísérleti migráció részletes beszámolója 2006 októberében jelent meg.⁴

A kísérlet során a munkához szükséges funkcionalitás és a régebbi irodai programcsomagokkal való kompatibilitás tesztelése volt az elsődleges két cél, de a felhasználói támogatás és oktatás követelményeinek megállapítására is sor került. Itt készültek el a Windows XP munkaállomások telepítési és konfigurálási specifikációi is, mivel az irodai programcsomag migrációját az operációs rendszer (Windows XP) migrációja előzte meg.

A kísérlet során a következő segítséget kapták a felhasználók:

- egynapos alapképzés minden felhasználónak (tematikát l. később);
- egynapos képzés a sablonokról és űrlapokról a felhasználók egy részének;
- finn és angol nyelvű kézikönyvek;
- webes oktatókörnyezet;
- a finn SFS 2487-es szabványt kielégítő dokumentumsablonok;
- külső szolgáltatóval kötött megállapodás a folyamatos támogatásról a kísérlet során.

A kísérleti migráció során 18 db, max. 15 fős csoport oktatására került sor, a 18-ból kettő emelt szintű (sablonok és űrlapok) oktatáson vett részt. Az oktatást nagyrészt külső oktatási cégek bevonásával végezték, de volt példa a belső munkatársak által tartott tanfolyamra is. A következő tankönyvek kerültek a kísérleti migráció különböző fázisai során felhasználva, illetve elkészítve:

⁴ *Final report of the OpenOffice.org pilot of the Ministry of Justice*, Ministry of Justice, Helsinki, 2006

OpenOffice.org 2 „gyorstalpaló”, OpenOffice.org 2 sablon útmutató, OpenOffice.org 2 kérdések és válaszok kézikönyv, továbbá az angol nyelvű Getting Started, Writer Guide és Migration Guide.

A nyílt forráskódú Moodle segítségével szintén a kísérleti migráció alatt elkészített webes OpenOffice.org oktatási keretrendszer fontosabb elemei: oktatási anyagok, fórum, hibakezelő, gyakran feltett kérdések és kézikönyvek.

Tanácsadásnál megvizsgálták mind a külső felhasználói, mind a külső technikai segítség igényét. Felhasználói problémák megoldására a külső tanácsadó cég segítségét mindössze két alkalommal kérték a kísérlet során (de még ezeket a problémákat is meg tudták volna oldani a szervezeten belül). (A mintegy 10 éve használt IBM Lotus SmartSuite, illetve Microsoft Office esetében is azt tapasztalták, hogy ez meglehetősen ritka: volt olyan év, hogy egy problémával sem keresték fel az IBM-et és a Microsoftot.) Technikai tanácsadást is mindössze két alkalommal kértek: a javasolt felhasználói beállítások és az alapértelmezett szövegsablon *setup.xcu* konfigurációs állományon keresztüli konfigurálásában. A felhasználói és a technológiai tanácsadások kevés számából arra a döntésre jutottak, hogy a migráció időszakát átfogó szerződés helyett eseti tanácsadást fognak igénybe venni, ha esetleg szükség volna rá.

A kísérleti migráció alatt, az OpenOffice.org közösségi oldal által biztosított útmutatók alapján készültek el a telepítők az OpenOffice.org 2.0.0, 2.0.1, 2.0.2 és 2.0.3-as változataihoz, amelyről részletes leírás is kiadásra került 2006 szeptemberében, mind az egyéni, mind az intézményi felhasználók számára.⁵ Az útmutató a következő részekből állt:

- A finn nyelvű OpenOffice.org alaptelepítése;
- javasolt felhasználói beállítások;
- a svéd nyelvi csomag telepítése a svéd felhasználói felülethez;
- a finn helyesírási és elválasztási szótárak telepítése;
- saját alapértelmezett szövegsablonok tervezése és telepítése;
- MultiSave kiegészítő telepítése;
- képgyűjtemény (clip art) kiegészítő telepítése;
- OpenOffice.org beállítások a svéd nyelvű hivatalokban.

Szolgáltatás	Költség
kézikönyvek, oktatási anyagok	13000 €
oktatás	9000 €
támogatás	11000 €
konzultáció	8000 €
hardver és szoftver	0 €
Összesen	41000 €

1. táblázat. A kísérleti migrációban igénybe vett szolgáltatások költségei

A kísérleti migráció során igénybe vett szolgáltatások költségei a becsült 45 ezer euró helyett végül 41 ezer euróra csökkentek (1. táblázat).

A kísérleti migráció során gyűjtött kérdések

A kísérleti migráció során felmerült problémák alapján készült el a későbbi migrációban is nagy segítséget jelentő kézikönyv (egyéb segédanyagok mellett). A négy témakörre bontott (általános kérdések, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, bemutatókészítés) felhasználói kérdések lefedik a legtipikusabb, kisebb-nagyobb felhasználói problémákat. Egy részük speciálisan az OpenOffice.org finn változatára vonatkozott, mint a finn esetében külső eszközzel megoldott helyesírási-ellenőrzés, vagy Finnország másik nemzeti nyelvének, a svédnek a beállítása, de a lista a mai napig jól jelzi, milyen jellegű kérdésekre várnak választ a migráció során a felhasználók.

⁵ *OpenOffice.org 2. Installation Handbook*, Ministry of Justice, Helsinki, 2006

Általános kérdések

- Hogyan telepíthető az OpenOffice.org Windows operációs rendszeren?
- Hogyan frissíthető az OpenOffice.org egy újabb változatra?
- Szükség van-e a Java futtatókörnyezetre az OpenOffice.org használatához?
- Melyek a jó felhasználói beállítások az OpenOffice.org-ban?
- Mennyi RAM-ra van szüksége az OpenOffice.org-nak?
- Az OpenOffice.org növeli-e a felhasználói profil méretét?
- Hogyan telepítem és aktiváljam a finn helyesírás-ellenőrzést és az elválasztást?
- Hogyan kaphatok svéd felhasználói felületet az OpenOffice.org-ban?
- Mely XML fájlformátumokat támogatja az OpenOffice.org?
- Hogyan állítható be, hogy a Microsoft Office formátumai legyenek az alapértelmezett formátumok a mentésnél?
- Hogyan állíthatom be a Microsoft Office állományokhoz az alapértelmezett alkalmazást?
- Melyek az OpenOffice.org [általános] gyorsbillentyűi?
- Hogyan tudom be- és kikapcsolni az OpenOffice.org gyorsindítót?
- Hogyan használhatók a sablonok?
- Hogyan állíthatom be a sablonomat alapértelmezettnek?
- Hol található meg egy dokumentum stílusbeállításait?
- Hogyan alakíthatok egy Microsoft Office dokumentumot PDF-re?
- Az Acrobat (Adobe) Reader megjeleníti az OpenOffice.org által készített PDF-et?

Szövegszerkesztés – Writer

- Az OpenOffice.org kompatibilis a Lotus SmartSuite WordPróval?
- Az OpenOffice.org kompatibilis a Microsoft Worddel?
- Milyen állományformátumokat tud megnyitni a Writer?
- Milyen állományformátumban tud menteni a Writer?
- Hogyan tudok szöveget másolni a Writer dokumentumba valahonnan más helyről?
- Hogyan tudok sablont készíteni egy dokumentumból?
- Hogyan tudom használni a „Kész szöveg” (szövegblokk) funkciót előre megadott szövegrészek gyors előhívásához?
- Melyek a Writer gyorsbillentyűi?
- Hogyan állíthatok be saját gyorsbillentyűket?
- Hogyan található meg két dokumentum eltéréseit?
- Hogyan ellenőrizhetem a finn szövegek helyesírását?
- Hogyan választhatom el a finn szövegeket?
- Hogyan telepíthetem és aktiválhatom a helyesírás-ellenőrzést és az elválasztást egy másik nyelvhöz?
- Hogyan akadályozhatom meg a sortörést két szó között?
- Hogyan szűrhetek be nem törő szóközöket?

- Hogyan kapcsolhatom ki a feltételes elválasztójelek megjelenítését?
- Hogyan kapcsolhatom be a tabulátor és a sortörésjelek megjelenítését?
- Hogyan állíthatom be a tabulátorpozíciókat és a behúzást?
- Hogyan állíthatom be a finn dokumentumszabványnak megfelelő függő behúzást?
- Hogyan készítek felsorolást és számozást?
- Hogyan készítek fej- és lábléceket dátummal és oldalszámmal ellátva?
- Hogyan készítek más formázást a címdoldalnak?
- Hogyan alkalmazzam a címbekezdéseket, és hogyan készítek tartalomjegyzéket?
- Hogyan helyezzek el üres térközt a számok és a cím közé a tartalomjegyzékekben?
- Hogyan készíthetek vízjelet minden oldalra?
- Hogyan akadályozhatom meg a szöveg automatikus formázását?
- Hogyan akadályozhatom meg a szöveg automatikus kiegészítését?
- Hogyan tudom a szöveg eredeti formázását visszaállítani?
- Hogyan tudok sorszámozást megjeleníteni, illetve elrejtetni a szövegben?
- Hogyan tudom a Wordben eltávolítani az OpenOffice.org-ban készült állományok szövegkiemeléseit?
- Hogyan tudom kikapcsolni a dátumok és oldalszámok háttérszínének megjelenítését?

Táblázatkezelés – Calc

- Az OpenOffice.org kompatibilis a Lotus SmartSuite 1-2-3-mal?
- Az OpenOffice.org kompatibilis a Microsoft Excellel?
- Milyen fájlformátumokat olvas a Calc?
- Milyen fájlformátumokat ír a Calc?
- Hogyan tudok szöveges állományokat megnyitni és menteni a Calcban?
- Hogyan tudok cellákra és cellatartományokra hivatkozni a Calcban?
- Hogyan tudok egy másik táblázat (munkalap) celláira hivatkozni a függvényekben?
- Hogyan tudok sorozatot előállítani automatikusan az egymás után következő cellákban?
- Hogyan tudom a cellák összegét, számát és átlagát kiszámolni?
- Hogyan használjam a függvénytündért?
- Hogyan jeleníthetem meg a táblázatban szereplő információkat diagramon?
- Hogyan formázhatom a cellákban szereplő dátumokat?
- Hogyan állíthatok be szegélyformázást a cellákhoz?
- Hogyan állíthatok be háttérszínt a cellákhoz?
- Hogyan készíthetek fej- és lábléceket a táblázatokhoz?
- Hogyan ellenőrizhetem a cellák szövegének helyesírását?
- Hogyan szabályozhatom a sortördelést a cellákon belül?
- Hogyan nyomtathatom ki csak a kijelölt táblázatot (munkalapot)?
- Hogyan nyomtathatom ki a táblázatot fekvő tájolásban?
- Hogyan állíthatom be a nyomtatás szélességét és magasságát?
- Hogyan szűrhetek be és távolíthatok el az oldaltöréseket?

- Hogyan rögzíthetem a táblázat sorait és oszlopait?
- Az 1900-01-01 dátumot miért más szám jelöli az Excelben és a Calcban?

Bemutatókészítés – Impress

- Az OpenOffice.org kompatibilis a Lotus SmartSuite FreeLance Graphicsszel?
- Az OpenOffice.org kompatibilis a Microsoft PowerPointtal?
- Milyen fájlformátumokat tud az Impress megnyitni?
- Milyen fájlformátumokban tud az Impress menteni?
- Hogyan adhatok új diákat a bemutatóhoz?
- Hogyan másolhatok át diákat egy másik bemutatóból?
- Hogyan tudok diákat elrejtetni a bemutatóban?
- Hogyan tudok diafejléceket és -lábléceket beállítani, majd a dátumot és a dia számát beszúrni?
- Hogyan tudom a dátumot és a dia számát elrejtetni a bemutató alatt?
- Hogyan tudom a diák háttérét beállítani?
- Hogyan tudok bemutatósablonot készíteni egy bemutatóból?
- Hogyan ellenőrizhetem a bemutató helyesírását?
- Hogyan tudom elválasztani a bemutató szövegét?
- Hogyan tudom beállítani, hogy a bemutató a nyomtatási papírmérethez illeszkedjen?
- Hogyan nyomtathatok több diát egy oldalra?

OpenOffice.org tanfolyam tematikája

A migráció minden (Lotus SmartSuite vagy Microsoft Office tapasztalatokkal már rendelkező) résztvevője számára biztosított egynapos képzés átfogó gyakorlati ismereteket nyújtott az OpenOffice.org-ról.

Témakör	Tematika
Célok	<ul style="list-style-type: none"> – az OpenOffice.org funkcióinak átfogó ismerete – alapszintű gyakorlat megszerzése az OpenOffice.org használatában
Előismeret	<ul style="list-style-type: none"> – valamilyen irodai programcsomag használata
Általános témák	<ul style="list-style-type: none"> – hálózati oktatókörnyezet az OpenOffice.org-hoz (Moodle) – mi az OpenOffice.org? – fájlformátumok: OpenDocument, XML, PDF, DOC/XLS/PPT – OpenOffice.org telepítés – saját dokumentumok és sablonok útvonalának beállítása
Szövegszerkesztés Writer	<ul style="list-style-type: none"> – a Writer felhasználói felülete: címsor, menüsor, Standard eszköztár, Formázás eszköztár, állapotsor – fájlkezelés: Megnyitás.../Mentés, OpenDocument, PDF, DOC állományok, LWP állományok, MultiSave – szövegbeszúrás és -módosítás, Másolás/beillesztés, Irányított beillesztés

Témakör	Tematika
	<ul style="list-style-type: none"> – gyakorlás – stílusok és formázás, bekezdésszövegek: Alapértelmezett, Szövegtörzs – címsorok: Címsor 1, Címsor 2, Címsor 3 – oldalstílusok: Alapértelmezett, Első oldal – helyesírás-ellenőrzés és elválasztás – dokumentumsablonok – tabulátorpozíciók, behúzások, felsorolások és számozások, táblázatok, képek – gyakorlás
<p>Táblázatkezelés Calc</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A Calc felhasználói felülete: címsor, menüsor, Standard eszköztár, Formázás eszköztár, Képlet eszköztár, állapotsor – fájlkezelés: megnyitás/mentés, OpenDocument, PDF, XLS állományok, Lotus 123 állományok, MultiSave – cellahivatkozások, adatsorok, automatikus kitöltés – függvények és képletek, Szum függvény – diagram beillesztése – oldal és cellatartomány formázása – szegélyek, háttér, nyomtatási beállítások – gyakorlás
<p>Bemutatókészítés Impress</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az Impress felhasználói felülete: címsor, menüsor, Standard eszköztár, Vonal és kitöltés eszköztár, Rajz eszköztár, állapotsor – fájlkezelés: megnyitás/mentés, OpenDocument, PDF, PPT állományok, MultiSave – diák hozzáadása és módosítása, diatervek használata – diasablonok – diaátmenetek – gyakorlás
<p>Összefoglalás</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kérdések és válaszok